

Використання сучасних інформаційних технологій при підготовці лікарів-інтернів та слухачів курсів в харківському національному медичному університеті

В'юн В.В., Тельнова Л.Г., Власенко А.В.

Вступ. Вимогою часу стає підготовка фахівців нової якості – здатних творчо мислити, швидко орієнтуватися в сучасному насиченому інформаційному просторі, приймати нестандартні рішення, вчитися і розвиватися протягом усього життя [1].

Проблема удосконалення післядипломної освіти лікарів-інтернів у сучасних умовах завжди актуальна, тому потребує переходу на нові форми навчання з використанням даних доказової медицини та стандартів діагностики та лікування, затверджених МОЗ України [2].

Важливою особливістю навчального процесу в галузі післядипломної медичної освіти також є тісне поєднання теоретичної та практичної підготовки фахівців, тому велике значення має саме комплексність навчання: використання дистанційних форм на етапі теоретичної підготовки та відпрацювання практичних навичок на клінічних базах стажування.

Сучасна світова медична освіта включає в себе не лише переддипломне і післядипломне навчання фахівця, але і безперервний професійний розвиток, який розглядається як самостійна освіта, що базується на тлі власного досвіду, досвіду вчителів, колег, науковців і може реалізуватись шляхом як безпосереднього спілкування, так і через використання «дистанційного навчання», «віртуальних навчальних установ», «електронних підручників» тощо. Вперше положення про доцільність безперервного професійного навчання лікарів висвітлено в 60-х роках ХХ ст. в базових документах ВООЗ про післядипломну освіту. Було введено поняття «безперервний професійний розвиток» лікарів і провізорів як необхідну складову ефективної кадрової політики в сфері охорони здоров'я будь-якої держави.

На сьогодні в Україні запроваджено систему безперервного професійного розвитку лікарів, а саме прийнято «Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я» затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 р. № 302 та Стратегію розвитку медичної освіти України схвалену розпорядженням Кабінету Міністрів України № 95-р від 27.02.2019 р.

Організація післядипломної освіти за допомогою сучасних дистанційних технологій сприяє безперервній самоосвіті, вдосконаленню професійної компетенції фахівця, визначає успішність його особистого зростання і соціальну реалізацію[3].

Матеріали для дистанційного навчання можуть бути представлені у вигляді: інформації, викладеної на паперових носіях; матеріалів для самостійної роботи (тестові завдання для інтерактивного вивчення), отриманих через Інтернет або з магнітного носія; проведення відеоконференцій; навчання за допомогою систем телебачення та супутникових каналів передачі даних. [4].

За допомогою сучасних телекомунікаційних Internet-технологій, електронної пошти, телеконференцій, діалогів в режимі реального часу, під час спілкування у прямому ефірі відбувається трансляція мультимедійної презентації, що є одним із варіантів підготовки лікаря-інтерна. За допомогою Internet-технологій передбачається вивчення методичних розробок та матеріалів для інтерактивного читання і тестування. Використовують також відеосюжети клінічних випадків та ситуацій з медичної практики. [5].

Дистанційна освіта на післядипломному етапі надає лікарям-інтернам можливості самостійно отримувати необхідні знання, використовуючи при цьому сучасні інформаційні технології, оскільки дистанційне навчання вимагає від лікаря високого рівня професійної та пізнавальної мотивації, самоконтролю та самодисципліни. Також він повинен прагнути до постійного розвитку та самовдосконалення свого професійного росту [6].

Метою роботи було висвітлення можливості використання деяких сучасних інформаційних технологій при підготовці лікарів-інтернів в ХНМУ.

Виклад основного матеріалу. Для підвищення ефективності підготовки лікарів-інтернів у Харківському національному медичному університеті окрім традиційних методів навчання, активно застосовуються нові сучасні інформаційні технології – дистанційні on-line-лекції з міжнародною участю з використанням мультимедійної презентації, що також стимулює лікарів-інтернів до пошуку інформації з даної теми, участь у міжнародних Вебінарах (інтерактивні конференції), у «on-line» та відео-конференціях на українській та англійській мовах.

Лікарі-інтерни дистанційно працюють над вивченням тестової бази «Крок 3» у форматі «on-line» (електронні бази тестових завдань ліцензійного інтегрованого іспиту за попередні роки). На кафедрах ХНМУ застосовуються мультимедійні технології, які дозволяють навчатися дистанційно, використовуючи електронні носії інформації.

Продовжується міжнародне співробітництво з Андижанським державним медичним інститутом (Узбекистан). Так, згідно з планом, наприкінці жовтня 2018 року, в.о. завідувача кафедри клінічної фармакології та внутрішньої медицини професором Іриною Князьковою була проведена відкрита лекція для студентів та клінічних ординаторів на тему «Ішемічна хвороба серця». 31 жовтня професор кафедри клінічної фармакології та внутрішньої медицини Віктор Денисенко провів відкрите практичне заняття для слухачів кафедри підготовки лікарів загальної практики № 1 на тему «Гіпертонічна хвороба».

Вже вдруге кафедра клінічної фармакології та внутрішньої медицини провела дистанційний цикл тематичного удосконалення на післядипломному етапі підготовки професорсько-викладацького складу Андижанського державного медичного інституту; 31 жовтня стартував курс «Актуальні питання гастроентерології», розроблений під керівництвом академіка НАМН України професора Олександра Біловола.

Висновок. Застосування новітніх сучасних інформаційних технологій при підготовці лікарів-інтернів та слухачів курсів в Харківському

національному медичному університеті сприяє покращенню процесу безперервного професійного навчання, згідно з сучасними вимогами до навчального процесу на післядипломному етапі, формуванню необхідних практичних навичок та підвищенню професійної кваліфікації фахівця.

Література

1. Інтеграція в європейський освітній простір: здобутки, проблеми, перспективи: Монографія / За заг. ред. Ф.Г. Ващука. – Ужгород: ЗакДУ, 2011. – 560 с.
2. Использование инновационных образовательных технологий в организации учебного процесса в высшей школе / Кумпилова А.Р., Калашникова С.В. // Современные наукоемкие технологии. – 2014. – № 12-1. – С. 66-67;
3. Безперервний професійний розвиток у сучасній післядипломній освіті лікарів / І.М. Скрипник, В.К. Ліхачов, Л.М. Добровольська, Г.С. Маслова, О.Г.Макаров // Світ медицини та біології. – 2013. – №2. – С. 155-157.
4. Ефективність дистанційних навчальних технологій в системі післядипломної освіти лікарів / В. М. Ждан, М. В. Ткаченко, М. Ю. Бабаніна [та ін.] // Перспективні напрямки світової науки: збірник статей учасників II Міжнародної (XXII Всеукраїнської) науково-практичної конференції «Інноваційний потенціал світової науки – XXI сторіччя», т. 2: Природничі та точні науки; Соціально-економічні науки. – Запоріжжя, 2013. – С. 55–57.
5. Ждан В.М. Інноваційні технології практичної підготовки лікаря в системі безперервної професійної освіти / В.М. Ждан, І.М. Скрипник, Г.М. Давиденко [та ін.] // Медична освіта. – 2012. - №3. – С. 60-62.
6. Дистанційне навчання у післядипломній освіті лікарів-інтернів / Мінько Л.Ю. // Вісник Української медичної стоматологічної академії «Актуальні проблеми сучасної медицини». – 2017. – Том 17, Випуск 2 (58). – С. 299-302.